

عنوان مقاله:

آسیب شناسی و تحلیل روند تکامل مفهوم حکومت در ایران با نگاهی به تجربیات جهانی

محل انتشار:

فصلنامه ژئوپلیتیک، دوره 10، شماره 33 (سال: 1393)

تعداد صفحات اصل مقاله: 34

نویسندگان:

Ataollah Abdi - - استادیار جغرافیای سیاسی، دانشگاه خوارزمی

Mostafa Mazaheri - - کارشناس ارشد جغرافیای سیاسی، دانشگاه تربیت مدرس

خلاصه مقاله:

حکومت از مهمترین ارکان تشکیل دهنده کشور است، از این رو یکی از مهمترین مباحث مورد مطالعه در جغرافیای سیاسی به شمار می-آید. فرآیند گذار از حکومت های سنتی به حکومت های مدرن و ملی بازتابهای جغرافیایی متفاوتی را در پهنه سرزمین و به تبع آن در زندگی مردم بر جای گذاشته است. از این رو در جغرافیای سیاسی که هنوز مطالعه حکومت به عنوان ساختار سیاسی مدیریت سرزمین از اهمیت ویژه برخوردار است. ایران به عنوان کشوری کهن که شاهد برپایی نخستین حکومت های تاریخ بشری در خود بوده است از این حیث قابل مطالعه و بررسی است. یکی از برجسته ترین مسائلی که در این مورد در میان صاحب نظران مختلف دیده می شود عدم وجود اتفاق نظر در میان آنها درباره زمان شکل گیری حکومت ملی در ایران است. بنابراین با وجود عرصه های گسترده قابل مطالعه در این رابطه، محل و تمرکز مقاله حاضر بر روی این مسئله است که حکومت ملی (Nation State) در ایران چگونه و طی چه فرایندی واقعیت یافته است و اینکه آیا می توان شکل گیری آن را در ایران صرفا در یک مقطع تاریخی خاص مطالعه نمود و نیز این نکته که آیا تجربیات ایرانی در این خصوص با روندهای جهانی مطابقت دارد. با توجه به چنین امری پژوهش حاضر با استفاده از روش توصیفی- تحلیلی و تکیه بر منابع کتابخانه ای در صدد برآمده است تا ضمن بررسی روند و سیر تکامل شکل گیری حکومت ملی در جهان بر مبنای شاخصهای مشخص، مقوله شکل گیری و تکامل حکومت ملی در ایران را به شیوه ای تطبیقی مورد مطالعه قرار دهد. یافته های پژوهش حاضر نشان می دهد گرچه حکومت ملی در ایران به مفهوم علمی آن در مقطع زمانی انقلاب مشروطه شکل گرفت، ولی باید توجه داشت که در دوران قبل و بعد از انقلاب مشروطه نیز رویدادهای تاریخی، سیاسی و اجتماعی در ایران روی داده است که به عنوان مقدمه و نیز مکمل شکل گیری این نوع حکومت در ایران به شمار می آیند. همچنین برخلاف روند جهانی که در آن حکومت های مدرن به عنوان مقدمه و بستری برای شکل گیری حکومت ملی عمل کردند در ایران حکومت ملی مقدم بر حکومت مدرن شد و این امر موجب آشفتگی های علمی در میان صاحب نظران و نیز شکست تجربه انقلاب مشروطه در ایران و نیز تحولات سیاسی عمیق سالهای بعدی شد.

کلمات کلیدی:

ایران، ملت، حکومت ملی، حکومت مدرن

لینک ثابت مقاله در پایگاه سیویلیکا:

<https://civilica.com/doc/1827349>

